

CRNOGORSKI POKRET

CRNOGORSKI POKRET

Danas smo se okupili s namjerom da naše moći usnopimo ka jednom cilju - želimo da afirmišemo sopstvene vrijednosti koje nas čine osobenim i Crnogorcima, a našu zemlju učinimo prijatnom za život. Svjesni naših interesa smatramo se pozvanim da brinemo o njima i učinimo da život u njoj bude dostojan čovjeka. Na takav odnos prema narodu i domovini smo obavezni jer su vjekovima u njene temelje ugrađivani životi njenih najboljih sinova i kćeri koji su ih polagali za ideale slobode, pravde i jednakosti. Zato osnivamo CRNOGORSKI POKRET kao nestranačku organizaciju, ali to ne znači da se on neće aktivno baviti političkim životom u Crnoj Gori, političkim akterima i svim temama koje kroz političko djelovanje opredjeljuju sadašnjost i budućnost Crne Gore. Njegovo osnivanje je iznuđeno zbog potrebe pripadnika crnogorske nacije u Crnoj Gori i van nje i kao izraz neslaganja i revolta postojećim tendencijama u crnogorskom društvu i marginalizovanjem interesa većinskog naroda u Crnoj Gori, naroda koji je sebe ugradio u temelje države Crne Gore. CRNOGORSKI POKRET će se u svom djelovanju koristiti svim oblicima demokratskog društvenog djelovanja i građanskih inicijativa:

- organizacijom skupova, tribina, „okruglih stolova“, konferencija za štampu i slično, na kojima će se iznositi stavovi na sve teme od značaja za crnogorsku populaciju i Crnu Goru,
- organizacijom potpisivanja peticija po esencijalnim pitanjima vezanim za budućnost Crne Gore i crnogorske nacije u njoj, kojima će se vršiti javni pritisak na donosioce političkih odluka,
- organizacijom protestnih skupova, ukoliko uobičajeni načini djelovanja ne budu dali rezultate. Protestni skupovi mogu biti organizovani prema državnim ili drugim institucijama, političkim ili drugim entitetima, kao i prema pojedincima koji svojim djelovanjem vrijeđaju dostojanstvo Crnogoraca, Crne Gore ili šire nacionalnu mržnju i netrpeljivost,
- javnim zahtjevima pravosudnim organima Crne Gore za pokretanje postupaka protiv svih onih koji svojim ponašanjem i djelovanjem na javnoj sceni negiraju postojanje crnogorske nacije, omalovažavaju državu Crnu Goru, njene institucije, Ustav, crnogorski jezik, devastiraju spomeničko nasljeđe, nasilno

mijenjaju ukupnu crnogorsku baštinu sa ciljem promjene etničke svijesti građana Crne Gore i slično,

- u slučaju da pravosudni organi ne odgovore na opravdane javne zahtjeve prema pravosudju za pokretanje postupaka prema odgovornim licima i institucijama, CRNOGORSKI POKRET će sam podnosti krivične i prekršajne prijave protiv istih.
- CRNOGORSKI POKRET će svojim javnim djelovanjem zahtijevati od državnih organa reformu školskog obrazovanja. Decenijama je nacionalna politika bila žrtva kompleksa i falsifikovanja u pokušaju da se promjeni nacionalni identitet i biće crnogorskog naroda. Danas, vjerujemo, Crna Gora ima naučne i druge kapacitete da kroz školski program izrazi sve istorijske, kulturne, jezičke i druge osobenost crnogorskog prostora, na način kako su to uradile sve moderne zemlje, pa i zemlje regiona kojem pripada Crna Gora. Takođe, CRNOGORSKI POKRET će zahtijevati od državnih organa permanentnu i strogu kontrolu rada u državnim obrazovnim institucijama, jer je više nego očigledno da one mnogima služe za propagiranje čak i anticrnogorskih ideja. Država mora spriječiti korišćenje državnih obrazovnih institucija za promociju fašističkih i klerofašističkih pokreta iz drugih zemalja i kazniti odgovorne udaljavanjem sa posla.
- CRNOGORSKI POKRET će se truditi da se spriječi medijska tribalizacija prostora Crne Gore, medijska kolonizacija programima iz inostranstva nedostojnim civilizovanog čovjeka, najprimitivnijeg sadržaja i akterima koji spadaju u sam vrh svake vrste vulgarnosti i primitivizma. Takvim sadržajima se atakuje i na nacionalnu, i kulturnu, i obrazovnu, i svaku drugu svijest mladih ljudi u Crnoj Gori, s ciljem promjene njihove etničke, estetičke i etičke svijesti.
- CRNOGORSKI POKRET će se svojim djelovanjem angažovati da državni mediji posvete dužnu pažnju edukaciji građana Crne Gore svih uzrasta, bavljenju identiteskim pitanjima kroz kvalitetnu i naučnu prezentaciju svih aspekata identiteta, bilo da je riječ o istoriji, kulturnom nasljeđu, jeziku, sakralnim pitanjima i drugom. Nužno je dužnu pažnju posvetiti demitologizaciji prošlosti, demitologizaciji nacionalnog pitanja, demitologizaciji etničkog porijekla... jednom riječju podići nivo saznanja građana o tim pitanjima i tim putem spriječiti njihovu zloupotrebu sa političkim ciljevima. To je najbolje činiti direktnim sučeljavanjem referentnih

naučnih djelatnika iz različitih nacija, uz učešće nezavisnih naučnih autoriteta.

- CRNOGORSKI POKRET će raditi na formiranju lobija koji će raditi za dobrobit nacije i boriti se protivu grupa koje direktno napadaju i odmažu Crnu Goru u svijetu, osobito u SAD. Mi moramo spriječiti efekte djelovanja tih organizacija i jednom pozitivnom sinergijom svih nas izgraditi infrastrukturu koja će neprestano raditi za našu zemlju i sve one koji Crnu Goru žele vidjeti kao naprednu naciju. Iseljništvo i oni kojima su preci iz Crne Gore i koji su danas nosioci raznih pasoša i pripadnici raznih vjera su spremni raditi u interesu svoje postojbine.
- CRNOGORSKI POKRET se nedvosmisleno zalaže za rješavanje statusa Crnogorske pravoslavne crkve kao domicilne crkve u zemlji i povraćaj sakralne imovine u državno vlasništvo. Za nas Crnogorce CPC je jedan od najvažnijih stubova nacionalnog identiteta. Ta činjenica nas obavezuje da posebnu pažnju posvetimo borbi za pravedno rješenje crkvenog pitanja u Crnoj Gori. Zato tražimo odgovornost onih koji su svojim kriminalnim radnjama upisali dio crnogorske teritorije u vlasništvo beogradske patrijaršije, i istovremeno diskriminirali Crnogorsku crkvu.
- U svom djelovanju CRNOGORSKI POKRET će se odnositi sa dužnim poštovanjem prema svim etničkim, konfesionalnim i svim manjinskim grupama u Crnoj Gori, uvažavajući sve međunarodne standarde i deklaracije u poštovanju ljudskih, vjerskih, ili bilo kojih drugih prava koja su predmet međunarodne i domicilne pravne zaštite. Ali će se takođe boriti svim društveno dozvoljenim sredstvima protiv uzurpacije istih tih prava, stvaranja nacionalnih rezervata po Crnoj Gori i narušavanja teritorijalnog i državnog suvereniteta.
- CRNOGORSKI POKRET će saradjivati sa svim političkim entitetima i pojedincima koji dijele vrijednosti pokreta, podržavati sve aktivnosti političkih subjekata i pojedinaca koji su na tragu postavljenih ciljeva pokreta. Takođe, CRNOGORSKI POKRET poziva članove svih partija i organizacija koji dijele njegova programska načela da se uključe u rad pokreta.
- CRNOGORSKI POKRET će aktivno raditi na objedinjavanju ukupnog iseljništva i djelovati kao jedinstveni pokret svih Crnogoraca cijele planete, ostvarujući najbližu moguću međusobnu

komunikaciju i sinhronizujući zajedničko djelovanje u skladu sa programskim ciljevima.

- Konačno, CRNOGORSKI POKRET će se zalagati da Crna Gora sebe izgrađuje poput svih modernih demokratskih država, koje su sve, bez izuzetka, nacionalne i građanske države, jer to nijesu suprostavljene kategorije. CRNOGORSKI POKRET vidi Crnu Goru i njenu budućnost isključivo kao dio demokratskog, civilizovanog svijeta te će u političkom smislu podržati sve aktivnosti u pristupanju Crne Gore NATO savezu, kao bezbjednosnom imperativu, i EU kao političkom okruženju koje joj obezbjeđuje perspektivu pravno uređenog društva, ekonomske sigurnosti, državi socijalne pravde, razvoju kulture, zaštite sopstvene baštine i svih prerogativa koji odlikuju uredjene demokratske države.

Godinama se dovode u pitanje sve vrijednosti na kojima počiva naše društvo - državni autoritet, građanski mir, međuvjerski odnosi, osobena kultura, nacionalne osobenosti, tekovine antifašističke borbe i društvo socijalne pravde. Stoga je borba za njihovo očuvanje obaveza svih koji se smatraju dostojnim predaka. Zato moramo da se izborimo da budemo društvo u kome će nam domovina biti iznad svega, u kome će opšta korist imati prednost nad pojedinačnom, a pravedna raspodjela bogatstva stvorenih radom nad sticanjem prekomjerene dobiti u ličnom interesu.

Naša je obaveza da sačuvamo našu državu, kulturu, tradiciju i običaje i ostavimo ih našim potomcima kao svetinje koje trebaju da čuvaju i sačuvaju. Obavezni smo kako prema Crnogorcima pravoslavne tako i prema 13.000 sunarodnika islamske i 5600 katoličke vjere. Zato državu, jezik, Crnogorsku crkvu, Arčibiskupiju barsku, povijest, ali i cjelokupno pokretno i nepokretno kulturno nasljeđe držimo vrijednostima kojih nećemo da se odrekemo ili promijenimo. Jer ne želimo, ne možemo i ne smijemo da dozvolimo da kao narod i država budemo poništeni.

Štete koje su proizvele devedesete godine prošlog stoljeća su razmjera koje će utvrđivati historičari u budućnosti. Politika vođena tih godina usloвила je opštu propast društva kako na ekonomskom i privrednom tako i na moralnom i kulturnom planu. Do danas se taj odnos nije bitnije izmijenio nego prijeti da zemlju ponovo uvede u nacionalističke sukobe. Socijalistički moral je doživio propast u svim njegovim sastavnim činiocima. Društvo socijalne pravde je slomljeno, nacionalna ravnopravnost dovedena u pitanje, pravda nedostižna a rad obezvrijeđen. Uspostavljen je vredonosni sistem u

kojem nema mjesta za vrijednosti po kojima se vladaju evropska civilizovana društva.

Patriotizam je kod većine građana *i kod mnogih koji rade u državnim insitucijama* na najnižoj skali vrijednosti. Ta činjenica je uznemiravajuća i zastrašujuća jer je nedostatak nacionalne svijesti kod građana samo po sebi prijetnja državnoj nezavisnosti, a u konačnome i građanskom miru. U takvim uslovima se dvije decenije vaspitavaju mladi ljudi koji se u moralnom i emocionalnom smislu oblikuju kao hladne i bezošćajne osobe.

Od životnog značaja za svaku nacionalnu zajednicu u Crnoj Gori je očuvanje nacionalnog identiteta, kao kolektivne posebnosti. Njega sačinjavaju osobenosti naroda i vrijednosti evropske civilizacije koje su suština evropskog identiteta. Osobenosti su - jezik, vjeroispovijest, kulturna baština, kultura i posebnosti koje su potvrđene kroz narodno iskustvo kao što su folklor, običaji i tradicija. U osobene vrijednosti podrazumijevamo i učešće naših predaka u povjesnim događajima kojima se ponosimo. To su ratovi za oslobođenje od Osmanske imperije, Trinaestojulski ustanak i antifašistička borba. Naročitim vrijednostima smatramo i simbole koji nas povezuju s precima i simbolizuju našu prošlost. Takvi su Cetinjski manastir, Katedrala Svetog Tripuna, Husein pašina džamija, Lovćen, Komovi, Durmitor i Rumija. Naš evropski identitet zasnovan je na tradiciji i misli antičke Grčke, ogranizaciji i pravnoj praksi Rima i judeo-hrišćanskoj i orijentalnoj kulturi, tradiciji i vjeri. Kao mediteranska zemlja mi smo baštinici i mediteranske kulture koja na crnogorskom tlu u sebi supstituiše vrijednosti istočnog i zapadnog hrišćanstva i islama. Zato smo evropsku kulturnu baštinu obogatili kultom Svetog Vladimira, Njegoševim djelom, epom Avda Međedovića, narodnom epskom poezijom, mauzolejom na Lovćenu, džamijom u Pljevljima i starim gradovima Cetinjem, Kotorom i Barom sa svim njihovim tradicionalnim vjerskim i civilnim institucijama.

Nauka je utvrdila vjerodostojne činjenice o crnogorskoj povijesti, i otklonila zablude o porijeklu Crnogoraca. Mi smo narod koji je imenom i sadržajem svog identiteta vezan za Crnu Goru i njenu državnost. Stoga je ona istorijska država koju definišu Crnogorci kao istorijski narod koji je u vjerskom smislu trokonfesionalan. Pripadaju pravoslavnoj, islamskoj i katoličkoj vjeri, protestanskoj a u novije vrijeme i drugim religijama.

U dvadeset prvom vijeku trebamo izgrađivati crnogorski identitet utemeljen na evropskim vrijednostima - vladavini Zakona, demokratskom odlučivanju, poštovanju ljudskih prava, drugih i drugačijih. Ali na način da ne poništimo sopstvenu kulturu, tradiciju i sistem vrijednosti koji mora biti utemeljen u našoj povijesti i relevantan za nas i naše interese. Moramo da

uspostavimo duhovno i kulturno jedinstvo Crnogoraca sve tri vjeroispovijesti sintezom vrijednosti pravoslavnog i islamskog istoka i katoličkog zapada koje su se oplodile i utemeljile u svijesti naroda.

Kulturna baština, kultura i spomeničko nasljeđe su temelji identiteta jednoga naroda i moraju biti štice svim sredstvima civilizovane države. Zato mora da se vrati u prvobitno stanje, naročito, kultno mjesto na vrhu planine Rumije, manastir Ostrog i vrh planine Bjelasice. Kulturna baština, i materijalna i nematerijalna, na cijeloj državnoj teritoriji treba da se stavi pod visoki državni nadzor i spriječi prodaja i razaranje kulturnih spomenika naročito onih koji su u državnom vlasništvu. Treba onemogućiti beogradsku patrijaršiju da uništava našu sakralnu baštinu, poništava osobenosti našega nasljeđa, zatire svjedočanstva crnogorske prošlosti u cilju brisanja povjesnog pamćenja.

Cetinjski manastir je izraz moći, autoriteta i vjekovnog suvereniteta crnogorske države, njen simbol i naša svetinja. Stoga, država nad njime mora da uspostavi vlasništvo i uredi režim upravljanja. Sva pokretna i nepokretna crkvena imovina koju je nezakonito na sebe upisala Beogradska patrijaršija ima se upisati u vlasništvo države. Do konačnog rješenja crnogorskog crkvenog pitanja crkve i manastire treba ravnopravno da koriste obje pravoslavne Crkve, a nadzor nad njima da vrši država.

Crnogorski jezik je službeni jezik. Država je obavezna da obezbijedi njegovu primjenu na cijeloj teritoriji, u administraciji, školama i medijima. Dok su jezici manjina su u službenoj upotrebi saglasno Ustavu.

Stoga nas, kao prvi zadatak, očekuje izrada velike Povelje ili Manifesta kojim trebamo da cjelovito definišemo ciljeve i vrijednosti za koje ćemo se kao građani zalagati u budućnosti, a koju ćemo ponuditi na potpisivanje javnosti. Njome ćemo obrazložiti istorijski osnov, savremenu situaciju, njene posljedice po nas i naše interese i definisati sve ciljeve za koje se moramo zalagati u budućnosti. Očekujemo da se u pripremi i pisanju ovoga značajnog dokumenta, koji će definisati magistralne pravce djelovanja, uključe javni i kulturni radnici i intelektualci. To nam je obaveza prema generaciji koja treba da nastavi našu borbu za Crnu Goru,

1. Zasnovanu na antifašističkim vrijednostima,
2. Kao društvo socijalne pravde i solidarnosti
3. Članicu NATO pakta i
4. Evropske Unije